



Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen

ETELÄ-POHJANMAA
SÖDRA ÖSTERBOTTEN

Aika: 4.6.2010 klo 13.00 – 15.20
Paikka: Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Korsholmanpuistikko 44,
Vaasa

Muistio:

1. Kokous avattiin ja ympäristöneuvos Pertti Sevola piti katsauksen vesienhoidon yhteistyöryhmän toiminnasta vuosina 2005–2009.
2. Puheenjohtajan ja sihteerin valinta.
Yhteistyöryhmän puheen puheenjohtajaksi valittiin ympäristöneuvos Pertti Sevola ja sihteeriksi erikoissuunnittelija Vincent Westberg Etelä-Pohjanmaan Ely-keskuksesta.
3. Kokousedustajien toteaminen
Todettiin läsnäolijat liitteenä olevan edustaja- ja varaedustajalistan mukaan. Yhteistyöryhmän täydentämisestä ÖSP:n (Österbottens svenska producentförbund) edustajalla keskusteltiin. Todettiin, että ÖSP:n edustus on edellisellä kaudella toiminut MTK:n länsi Suomen ympäristö- ja maapoliittisen valiokunnan mandaatin kautta. Kokouksessa ei ollut kyseisen valiokunnan edustajaa paikalla, joten asiaa selvitellään seuraavaan kokoukseen.
4. Pöytäkirjan tarkistustavan sopiminen ja mahdollisten pöytäkirjan tarkistajien valintaehdotus.
Päätettiin, että pöytäkirjan tarkastajat valitaan kokouskohtaisesti edustajalistan järjestyksessä. Tämän kokouksen pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Eeva-Kaarina Aaltonen ja Timo Orava.
5. Yhteistyöryhmän työskentelyperiaatteista sopiminen
Todettiin, että yhteistyöryhmän toimialueena ovat Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakunnat. Yhteistyöryhmän tehtävänä on laatia ehdotuksia vesienhoidon tavoitteista sekä seurata, arvioida ja ennakoita vesien käyttöä, suojelua ja tilaa. Lisäksi yhteistyöryhmä käsittelee vesienhoitosuunnitelman ja toimenpideohjelmien eri valmisteluvaiheita ja niiden toteutusta. Westberg esitteli yhteistyöryhmien toimintaan ja vesienhoitoon liittyvää lainsäädäntöä (liite 2). Todettiin, että yhteistyöryhmän jäsenten matkakustannukset maksaa edustajan nimennyt taho.
6. Yhteistyöryhmän toiminta vuonna 2010
Todettiin, että yhteistyöryhmän keskeinen tehtävä vuonna 2010 on vesienhoidon toteutusohjelman valmisteluun osallistuminen. Vuonna 2010 pidetään ainakin kaksi kokousta.
7. Vesienhoidon toteutusohjelman valmistelu
Rautio esitteli vesienhoidon toteutusohjelman valmisteluprosessia ja prosessista, sen sisällöstä ja aikataulusta keskusteltiin. Lisäksi käytiin läpi maakunnallisista toteutusohjelmatilaisuuksista (24- 25.5.2010) saatu palaute. Kokouksessa nostettiin seuraavat asiat esille valtakunnallista valmistelua varten:
 - a. Ranta-, rannikko- ja rannikon matalikot (RKTL/Hudd, liite 3)
Riippumaton ja kattava rannikkoalueiden seuranta sekä luotettava arviointi matalien merialueiden tilasta tulee turvata tulevaisuudessa (mm meristrategiadirektiivin puitteissa). Rannikkovesityyppien erilaisuus tulee ottaa huomioon kattavasti seurannassa ja arvioinnissa ja tutkimustulosten tulee olla vertailukelpoisia sekä täysin integroitavissa toisiinsa.

- b. Vedenalainen melu rannikkoalueilla (RKTL/Hudd, liite 3)
Riippumaton tutkimus ja arviointi merialueiden vedenalaisesta äänimaailmasta tulee tehdä jotta saatavilla olisi luotettavaa taustatietoa merialueen tuotantoa, ihmisen hyvinvointia ja elinkeinoharjoittajia varten.
- c. Ihmistoiminnasta johtuva vieraslajien levinneisyys (RKTL/Hudd, liite 3)
Vieraslajien levinneisyyden inventointi rannikkoalueella tulee päivittää ja niiden aiheuttamat mahdolliset uhkakuvat kartoittaa ja haitallisia vaikutuksia ehkäistä.
- d. Suuronnettomuuksien ekologisen vaikutusten seuranta (RKTL/Hudd, liite 3)
Mahdollisten ympäristöonnettomuuksien ekologisten vaikutusten seurannan turvaaminen tulee aloittaa.
- e. Haja-asutuksen jätevesikäsittelyn kustannuksien jakoperiaate tulee olla oikeudenmukainen ja perustua jätevesikäsittelyn faktiseen kiinteistökohtaiseen tarpeeseen.
- f. Pohjavesialueiden rajausta tulee edelleen tarkentaa.
- g. Happamien sulfaattimaiden joille tulee saada oma pintavesityyppi joka ottaa huomioon maaperän luontaisen happamuuden. Sulfaattimaiden jokien tavoitteet tulee määrittellä uudestaan seuraavalla suunnittelukaudella, sen jälkeen kun joet on tyypiteltä oikeisiin uusiin tyyppeihinsä. Happamien sulfaattimaiden jokien tyypittelyyn liittyvät selvitykset tulisi käynnistää mahdollisimman pian, koska vesien tilan seuraava luokittelu tehtänee jo vuoden 2012 jälkeen (Pohjanmaan vesiensuojeluyhdistys/Aaltonen, liite 4).
- h. Jokisuistoille ja suiston vaikutusalueelle tulee määrittellä oma tyyppinsä. Jokivedet vaikuttavat ratkaisevasti monen rannikonläheisen vesimuodostuman tilaan, mikä johtaa siihen, että jokien vaikutusalueella tavoitteeksi asetetun kriteerit ovat epärealistisia. Jokisuistojen tyypittelyyn liittyvät selvitykset tulisi käynnistää mahdollisimman pian, koska vesien tilan seuraava luokittelu tehtänee jo vuoden 2012 jälkeen (Pohjanmaan vesiensuojeluyhdistys/Aaltonen, liite 4).
- i. Seurantaa varten on turvattava tarpeeksi resursseja riittävän biologisen ja fysikaalis-kemiallisen aineiston saamiseksi niin ekologista kuin kemiallistakin luokitusta varten. Vesistöjen tilan seurantaan ohjattavia julkisia varoja ei tulisi vähentää ainakaan välttävään ja huonoon tilaan luokitelluissa vesistöissä (Pohjanmaan vesiensuojeluyhdistys/Aaltonen, liite 4).
- j. Vesienhoidon toimenpiteiden toteutumisen seuraamiseksi tulee luoda järjestelmä, johon vesienhoidon toimenpiteet kirjataan vesimuodostumittain. Tietoja tarvitaan kun analysoidaan syy-seuraussuhteita ja muutoksia niin toimenpiteiden toteutumisen kuin vesistöjen tilamuutosten kannalta (Pohjanmaan vesiensuojeluyhdistys/Aaltonen, liite 4).
- k. Pienvesiä tulee tarkastella edellistä kautta tehokkaammin ja ne tulee myös luokitella käyttäen seurantatietoa pohjana (Pohjanmaan vesiensuojeluyhdistys/Aaltonen, liite 4).

Todettiin, että esille otetut asiat toimitetaan eteenpäin valtakunnalliseen käsittelyyn. Lisäksi päätettiin, että yhteistyöryhmän jäsenillä on viikko aikaa lähettää lisäkommentteja toteutusohjelmaan. Kommentit liitetään kokouksen muistioon ja toimitetaan eteenpäin valtakunnallista käsittelyä varten (liite 5).

8. Muut mahdolliset asiat
Muita asioita ei ollut

9. Seuraava kokous
Seuraava kokous pidetään marraskuussa 2010 jolloin käsitellään ainakin vesienhoidon to-

teutusohjelmaluonnosta.

10. Kokouksen päättäminen
Kokous päätettiin klo 15.20.

Liitteet:

Liite 1. Yhteistyöryhmän edustajat ja varaedustajat

Liite 2. Yhteistyöryhmiin ja vesienhoitoon liittyvää lainsäädäntöä

Liite 3. Kommentteja vesienhoidon toteutusohjelmaan ja esitettyihin tutkimus- ja kehityshankkeiden painopisteisiin (RKTL)

Liite 4. Kommentteja vesienhoidon toteutusohjelmaan ja esitettyihin tutkimus- ja kehityshankkeiden painopisteisiin (Pohjanmaan vesiensuojeluyhdistys)

Liite 5. Kokouksen jälkeen tulleita kommentteja vesienhoidon toteutusohjelmaan ja esitettyihin tutkimus- ja kehityshankkeiden painopisteisiin.

Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan vesienhoidon yhteistyöryhmä vuosille 2010-2015

Samarbetsgruppen för vattenvårdsförvaltningen i Södra Österbotten, Mellersta Österbotten och Österbotten åren 2010-2015

EDUSTAJA / MEDLEM	EDUSTAA	LÄSNÄ/ NÄRVARAND	VARAEDUSTAJA / ERSÄTTARE	LÄSNÄ/ NÄRVARANDE	TAHO / ORGANISATION
Aaltonen, Eeva-Kaarina	Pohjanmaan vesiensuojeluyhdistys ry	X	Hagström, Michael		Pohjanmaan vesiensuojeluyhdistys ry.
Marja-aho, Jari	Turveteollisuusliitto		Orava, Timo	X	Turveteollisuusliitto
Tupeli, Seppo	Oy Katternö Ab	X	Heinänen, Anja	X	Energiateollisuus r.y.
Hakala, Eero	Keski-Pohjanmaan kalatalouskeskus		Hautala, Arto		vesialueen omistajat / sisämaan kalastusalueet
Paloniemi, Marko	Etelä-Pohjanmaan kalatalouskeskus		Rintaniemi, Tapio		vesialueen omistajat / sisämaan kalastusalueet
Harju, Jaakko	Lappajärven kunta		Sundqvist-Pellinen, Sonja	X	Ähtävänjoen neuvottelukunta
Avellan, Lena	Natur och miljö		Wistbacka, Ralf		Natur och Miljö r.f.
Kujala, Nina	Pietarsaaren satama		Witting, Torbjörn		Suomen Satamaliitto
Väisänen, Harri	Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus (ETOK)	X	Länsivierto, Pekka		Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus/Elinkeinot, työ, osaaminen, kulttuuri
NN			NN		Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus/Liikenne ja infrastruktuuri
Ojajarju, Juha	Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö	X	Tunkkari, Jukka-Pekka		Suomen Vapaa-ajankalastajien keskusjärjestö ry
Hongisto, Kari	Lapuanjoen neuvottelukunta	X	Backman, Mathias		Lapuanjoen neuvottelukunta
Laukkonen, Jari	MTK Etelä-Pohjanmaa		Ojaniemi, Yrjö		MTK:n Länsi-Suomen ympäristö- ja maapoliittinen valiokunta
Venetjoki, Elina	Kaustisen kunta	X	Mansikka-aho, Anne-Maarit		Perhonjoen neuvottelukunta
Selander, Annikka	Kustens skogscentral		Jungell, Nina		Kustens skogscentral
Vertanen, Päiviö	Kannuksen kaupunki	Hannu Miettinen	Nurmela, Jukka		Lestijoen neuvottelukunta
Rämet, Jussi	Keski-Pohjanmaan liitto		Kentala, Anneli		Keski-Pohjanmaan liitto
Holm, Ann	Österbottens förbund/Pohjanmaan liitto		Niemi, Pirjo	X	Pohjanmaan liitto
Norrén, Frank	Närings-, trafik- och miljöcentralen i Österbotten	X	Smeds, Leif		Närings-, trafik- och miljöcentralen i Österbotten
(Lillberg, Jutta)	Jalasjärven kunta/Kurikan kaupunki		(Andersson, Harry)		Kyrönjoen neuvottelukunta
Rönn, Carina	Österbottens Fiskarförbund rf		Svanbäck, Guy		Rannikon kalastusalueet
Saari, Kari	UPM-Kymmene Oyj		Nykänen, Kai		Elinkeinoelämän keskusliitto
Rinta-Hoiska, Seppo	Etelä-Pohjanmaan liitto		Leppäkangas, Jarno		Etelä-Pohjanmaan liitto
Kaksonen, Markku	Pietarsaaren Vesi	X	Keski-Saari, Olli		Vesi- ja viemäriulaitosyhdistys
Seppälä, Matti	Etelä-Pohjanmaan metsäkeskus		Kuusela, Markku		Etelä-Pohjanmaan metsäkeskus
Sevola, Pertti	LSU	X	Westberg, Vincent	X	Etelä-Pohjanmaan ELY/ympäristö ja luonnonvarat
Tyrväinen, Paavo	Kurikan kaupunki	X	Lindqvist, Hans-Erik		Närpiönjoen yhteistyöelin
(Södelund Sven)	Kristiinankaupunki		(Hapuanoja, Kaija)		Isojoen ja Teuvanjoen neuvottelukunta
Tuovinen, Teemu	Suomen luonnonsuojeluliitto, Pohjanmaan piiri		Lehtiö, Hannu		Suomen luonnonsuojeluliitto, Pohjanmaan piiri
Honkala, Henri	ProAgria Etelä-Pohjanmaa		Antti Siljamäki		Pro Agria
Uusimäki, Minna	Pohjanmaan T&E keskus		Nyman, Stefan		Kalatalousviranomaisen
Forsman, Kirsi	Ähtärin kaupunki	X	Akonniemi, Tapani	X	Ähtärin reitin vesistöyhteistyö
Kärjä, Hannu	Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liitto ry		Kaistila, Kaarle		Suomen turkiseläinten kasvattajain liitto ry.
Bäck, Anette	Metsähallitus		Rautiainen, Mikko		Metsähallitus
Edén, Peter	Geologian tutkimuskeskus	X	Paalijärvi, Miikka	X	Geologian tutkimuskeskus
Wikman, Ulrika	Pro Agria Österbottens Svenska lantbrukssällsk	X	Ingo, Henrik		Pro Agria Österbottens Svenska lantbrukssällskap
NN	Suomen kalankasvattajaliitto		NN		Suomen kalankasvattajaliitto
Erickson, John	Suomen veneilyliitto/Finlands båtförbund		Fagerlund, Peter		Suomen veneilyliitto/Finlands båtförbund
Heikkilä, Auvo	Metsänomistajien liitto, Länsi-Suomi		Nissinen, Markus	X	Metsänomistajien liitto
Hudd, Richard	Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos	X	Vehanen, Teppo		Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos

Muut

Liisa Maria Rautio

Etelä-Pohjanmaan ELY/ympäristö ja luonnonvarat

Esa Koskenniemi

Etelä-Pohjanmaan ELY/ympäristö ja luonnonvarat



Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Vesienhoidon keskeinen lainsäädäntö

Den centrala lagstiftningen i vattenförvaltningen



Laki vesienhoidon järjestämisestä 30.12.2004/1299

- Tarkasteltavien vesien määritelmä
- Viranomaisten roolit ja tehtävät
- Vesien tila
- Vesienhoitosuunnitelmat ja toimenpideohjelmat
- Ympäristötavoitteet

Lagen om vattenvårdsförvaltningen 30.12.2004/1299

- Definitioner om vatten som granskas
- Myndigheternas roller och uppgifter
- Vattens status
- Förvaltningsplanerna och åtgärdsprogrammen
- Miljömålen



Valtioneuvoston asetus vesienhoitoalueista 30.12.2004/1303

- Vesienhoitoalueet
- Yhteensovittavat viranomaiset
- Yhteistyöryhmät ja niiden tehtävät
- Ohjausryhmä ja yhteensovittaminen
- Toimet kansainvälisillä vesienhoitoalueilla

Statsrådets förordning om vattenförvaltningsområden 30.12.2004/1303

- Vattenförvaltningsområden
- Samordnande myndigheter
- Samarbetsgruppen och dess uppgifter
- Styrgrupp och samordning
- Åtgärder inom internationella vattenförvaltningsområden



1303/2004 §3 Yhteistyöryhmä / Samarbetsgruppen

- Kukin alueellinen ELY-keskus kutsuu toimialueellaan koolle yhden tai useampia vesienhoitolain 14 §:n 1 momentissa tarkoitettuja yhteistyöryhmiä kuudeksi vuodeksi kerrallaan. Yhteistyöryhmän toiminnan järjestämisestä huolehtii alueellinen ELY-keskus.
- Yhteistyöryhmään kutsutaan riittävä edustus vesien käyttöön, suojeluun ja tilaan vaikuttavista keskeisistä valtion ja kuntien viranomaisista, elinkeinon harjoittajista, järjestöistä, vesialueiden omistajista sekä vesien käyttäjistä.
- Samtliga regionala ELY-centraler sammankallar inom sina respektive verksamhetsområden en eller flera sådana samarbetsgrupper som avses i 14 § 1 mom. i vattenförvaltningslagen för sex år i sänder. De regionala ELY-centralerna sörjer för organiseringen av samarbetsgruppernas verksamhet.
- Till samarbetsgruppen skall utses tillräcklig representation från de centrala statliga och kommunala myndigheter, näringar, organisationer, vattenägare och vattenanvändare vilka har betydelse för användningen och skyddet av vattnen samt vattnens status.



1303/2004 §4 Yhteistyöryhmän tehtävät:

- tekee alueelliselle ELY-keskukselle ehdotuksia vesienhoidon tavoitteista;
- seuraa, arvioi ja ennakoii vesien käyttöä, suojelua ja tilaa sekä näiden kehitystä alueella; ja
- käsittelee omalta osaltaan ehdotuksen vesienhoitosuunnitelmaksi, sitä varten laaditut selvitykset ja ohjelmat sekä ottaa niihin kantaa.

1303/2004 §4 Samarbetsgruppens uppgifter:

- lämna förslag till den regionala ELY-centralen om mål för vattenvården,
- följa, utvärdera och förutse vattnens användning, skydd och status samt deras utveckling i området, och
- för sin del behandla utkastet till förvaltningsplan och för denna uppgjorda utredningar och program samt ta ställning till dem.



Valtioneuvoston asetus vesienhoidon järjestämisestä 30.11.2006/1040

- Vesienhoitoalueen selvitykset
- Pinta- ja pohjavesien tilan arvioiminen
- Vesienhoitoalueen seurantaohjelma
- Vesienhoitosuunnitelman laatiminen

Statsrådets förordning om vattenvårdsförvaltningen 30.11.2006/1040

- Utredningar inom vattenförvaltningsområdena
- Bedömning av yt- och grundvattnens status
- Övervakningsprogram för vattenförvaltningsområdena
- Upprättande av förvaltningsplan

Komplettering av föreslagna forsknings- och utvecklingstynghypoteser

1. Strand-, kust- och grundområdena i havet

Beskrivning: Kvaliteten i strandvattnen och grundområden i skärgården och längs kusten är trots bedömningar från utsjöförhållanden dålig. Stränderna täcks i accelererande omfattning av trådalger, kiselalger och slam. Även vassen (*Phragmites australis*) breder ut sig i hela skärgården och längs kusten. Igenlamningen och igenväxningen är ett akut problem såväl för fritidsaktiviteter som yrkesutövande verksamhet. Strandens kvalitet är av avgörande betydelse för många fiskarters överlevnad och har stor betydelse för tomtpriser och det generella rekreativvärde. Havsdirektivet förutsätter att en god miljöstatus ska fastställas i hela havsområdet i EU. För att kunna bedöma åtgärders effektivitet, om målet är att förbättra situationen, behövs tillförlitlig objektiv kunskap om nuläget. Nuvarande beskrivning av ekologisk status är bristfällig och obrukbar.

Mål: Att kunna mäta och beskriva åtgärders effektivitet och förbättringar i havets alla delar.

Förslag 1: En objektiv och tillförlitlig kontinuerlig uppföljning och bedömning av de grunda havsområdena och kusten initieras, i vilken hela ekosystemet och konsekvenserna av mänsklig aktivitet inkluderas, så att mätta parametrar och gjorda bedömningsgrunder kan nyttjas för bedömning av status i alla områdestyper. Områdestyperna definieras med mätbara variabler och metodik från de olika institutionerna integreras.

2. Undervattensljudmiljön i havet, i skärgården, på kusten och i grundområdena

Beskrivning: Havsdirektivet definierar undervattensbuller som förorening (ex. kapitel: 1, artikel: 3 moment: 8). Trots detta finns inga basundersökningar gjorda i kusten och skärgården. Undervattensbuller oroar befolkningen och har t.ex. vid etableringen av stora byggnadsverk i havet påtalats av fiskeribiologer. Såväl de för människan hörbara frekvenser som lågfrekventa ljud har lämnats obeaktade fastän det är väl känt att fiskar under vandring orienterar sig med hjälp av ljudvågor.

Mål: Baseline data och kunskap om nuvarande undervattensljudmiljö i havet och längs kusten samt att känna till hur förändringar i ljudmiljön i vattnet påverkar människans trivsel och bytesdjur

Förslag 2: Oberoende forskning om bakgrundssituationen och hur stora byggnadsverk och konglomerat av dessa ex. vindkraftsparker i havet påverkar ljudmiljön initieras så att kustens produktivitet, människans trivsel och näringsutövande säkras.

3: Hotet från onaturligt spridda arter, som etablerar sig som följd av mänsklig aktivitet.

Beskrivning: Av människan spridda främmande arter utgör ett hot mot ursprunglig biodiversitet. Trots att en del av arterna har spritts avsiktligt har de flesta spritts oplanerat. Flera arters effekter är okända eftersom beståndsstorlekarna inledningsvis oftast är för små för att kunna mätas och då arten etablerat sig är uppföljningen för bristfällig eller obefintlig. Förutom uppdaterad faunistisk

och floristisk inventeringskunskap saknas också nästan all typ av bedömning om effekter av olika typer av invasioner. I de akvatiska förhållanden måste såväl vattendragen, sjöarna, kusten som havet beaktas. Den sociala beställningen för detta är stor emedan det i landskapet finns så omfattande rurala näringar och fritidsintressena anknutna till vatten, hav och kust är så omfattande.

Mål: Att vi är förberedda för adekvata åtgärder för att stämma nyetableringar av arter, som inte kommer in med naturlig spridning från naturligt angränsande områden.

Förslag 3: En uppdaterande inventering av sk. främmande arter i alla våra typer av vatten initieras som beaktar en modellering av olika spridningsmönster för olika funktionella grupper i våra vatten .

4. Monitoringberedskap inför storolyckor

Förberedelser för monitoringåtgärder inför storolyckor likt olje- eller kemikalieutsläpp måste uppstartas. Räddningsväsendet förbereder per definition planer och utrustning för bekämpning av olja respektive kemikalier men förberedelserna för den ekologiska uppföljningen saknas. Detta trots att utredarna i alla uppföljningar efter oljeolyckor, inklusive M/S Eiras grundstötning 1984, påtalat att beredskapen på området är dålig.

Maakunnallinen keskustelutilaisuus 25.5.2010/ Vaasa

Pyydettyjä kommentteja vesienhoidon suunnitteluun jaksolla 2010 – 2015

Vesienhoidon suunnittelun tavoitteiden, hyvän kemiallisen ja ekologisen tilan saavuttaminen, on Pohjanmaan jokivesistöissä ja rannikolla erityisen haasteellista. Valtioneuvosto on syksyllä 2009 hyväksynyt osalle alueemme vesistöistä jatkoaikaa vuoteen 2021 ja osalle jopa vuoteen 2027 asti. Tavoitteiden saavuttamiseksi on toteutettava kaikki esitetyt toimenpiteet ja lisäksi löydettävä merkittävästi uusia keinoja ja rahoitusjärjestelmiä maaperästä johtuvan happamuuden aiheuttamien kemiallisten laatutekijöiden parantamiseksi.

Haluamme vielä tässä yhteydessä toistaa ja korostaa jo aiemmin esittämiämme näkökohtia vesistöjen tyypittelystä ja seurannasta:

Alueemme joet kuuluvat pääosin tyyppiltään ”isoihin humusmaiden jokiin”, joiden oletettu luonnontila määrää tavoitteeksi asetetun ”hyvän ekologisen tilan”. Tosiasiassa Pohjanmaan rannikon jokivesien alajuoksulla (80 mpy ja sen alapuolella) valuma-alueen määräävin tekijä ovat Litorina-meren aikaiset happamat sulfaattimaat, joiden kuivatus aiheuttaa voimakasta happo- ja metallikuormitusta jokivesiin. **Happamien sulfaattimaiden jokivesistöille tulee määrittää oma tyyppinsä**, jolloin niiden tilalle asetettavat tavoitteet voidaan määrittellä lähtökohdiltaan realistisiksi. Tähän tyyppiin kuuluisivat ainakin Närpiönjoki, Laihianjoki, Kyrönjoen alaosa, Lapuanjoen alaosa, Kovjoki, Purmonjoki ja Perhonjoen alaosa. Esitämme, että sulfaattimaiden jokien tavoitteet määritellään uudestaan seuraavalla suunnittelukaudella, sen jälkeen kun ne on tyyppitelty oikeisiin tyyppeihinsä.

Sulfaattimaiden aiheuttamien erikoispiirteiden vuoksi esitämme, että alueelle kohdistettaisiin seurannan lisäksi pikaisesti tutkimustoimintaa ja sen kehittämistä. Mahdollisesti myös erillisen vpd-tuen käyttöönottoa näillä alueilla tulisi harkita.

Jokivedet vaikuttavat ratkaisevasti monen rannikonläheisen vesimuodostuman tilaan, mikä johtaa siihen, että jokien vaikutusalueella tavoitteeksi asetetun ”hyvän ekologisen tilan” kriteerit ovat epärealistisia. Siksi **jokisuistoille tulee määrittellä oma tyyppinsä**.

Happamien alunamaiden jokien ja jokisuistojen **tyypittelyyn liittyvät selvitykset tulisi käynnistää mahdollisimman pian (tänä vuonna)**, koska vesien tilan seuraava luokittelu tehtänee jo vuoden 2012 jälkeen.

Seuraavaa luokittelukierrosta varten on myös huolehdittava siitä, että **seurantaa varten on tarpeeksi resursseja riittävän biologisen ja fysikaalis-kemiallisen aineiston saamiseksi niin ekologista kuin kemiallistakin luokitusta varten**. Vesistöjen tilan seurantaan ohjattavia julkisia varoja ei tulisi vähentää ainakaan välttävään ja huonoon tilaan luokitelluissa vesistöissä. Fysikaalis-kemiallisen seurannan vähentäminen heikentää vesistöjen tilassa tapahtuvien muutosten havaitsemismahdollisuuksia.

Vesienhoitosuunnitelmissa ehdotettujen **toimenpiteiden toteutumisen seuraamiseksi tulee luoda järjestelmä**, johon vesienhoidon toimenpiteet kirjataan vesimuodostumittain. Tietoja tarvitaan kun analysoidaan syy-seuraussuhteita ja muutoksia niin toimenpiteiden toteutumisen kuin vesistöjen tilamuutosten kannalta. Toimenpiteiden seurannan järjestäminen on myös kustannus-hyötytarkastelun kannalta keskeistä.

Myös pienvedet tarkasteltaviksi

Merkittävä osa niin rannikon kuin sisämaankin pienvesistä jouduttiin ensimmäisellä kaudella jättämään vesienhoidon suunnittelun ulkopuolelle, koska niistä ei ollut riittävästi tietoja luokittelua varten. Haluamme painottaa, että pienvesien tilan tarkastelu sekä kunnostustoimenpiteiden suunnittelu ja toteutus olisi nostettava jaksolla 2010 – 2015 aiempaa voimakkaammin esille.

Kommentteja vesienhoidon toteutusohjelmaan ja esitettyihin tutkimus- ja kehityshankkeiden painopisteisiin 11.6.2010.

- Pohjavesien suhteen tulee huomioida uudet investointihankkeet, jotka ovat käsittelyn alla. Tarkoitin tällä esim. Kristiinan Voimalaitoksen kaasutin- ja monipolttoainekattila -hanketta. Jos saamme myönteisen luvan, tulee Kauhajoen pohjaveden kulutus kasvamaan nykyisestään. Tämä tulee huomioida siten, että Kauhajoelta ei myönnetä enää uusia ottolupia muualle.
- Myös lopetetun/lakkautetun teollisuustoiminnan vaikutukset vesistöön tulee aina huomioida. Lähinnä tällä alueella Närpiönjoki, josta ei enää oteta Botnian sellutehtaan toiminnan lakkautuksen myötä raakavettä niin suuria määriä. Joen merkitys on muuttunut konkreettisesti, mutta tämä on varmasti otettu huomioon Närpiönjoen "omissa" toimikunnissa.
- Mielenkiintoinen asia perjantain kokouksessa oli mahdollisten öljyvuotojen torjunta merialueella ja valmiutemme näihin ongelmiin. Kemistimme Tor Bergman toi ilmi, että meillä olisi valmius ottaa öljyn merenalaiseen kalliovarastoon (jossa ei ole säilytetty öljyä vuosiin) öljy-vesiseosta mahdollisen onnettomuuden sattuessa. Meiltä löytyy kuulemma myös kapasiteettia poistaa vesi seoksesta.

Yhteistyöterveisin

Anja Heinänen

Proma-Palvelut Oy
Kristiinan Voimalaitos
Karhusaarenkatu 1
64100 Kristiinankaupunki

(06)3375654

050-3133436

anja.heinanen@proma-palvelut.fi